

Fra formanden

Tilgængelighed

I 1993 tiltrådte Danmark FN's Standardregler om Lige Muligheder for Handicappede. Der er i alt 22 Standardregler, der i fuld tekst kan ses på www.dch.dk.

Standardregel nr. 5 lyder: Tilgængelighed

De enkelte lande bør anerkende, at tilgængelighed er altafgørende for opnåelse af lige muligheder i alle områder af samfundet. De enkelte lande bør for mennesker med handicap af enhver art (a) indføre handlingsprogrammer med henblik på at gøre de fysiske omgivelser tilgængelige og (b) træffe foranstaltninger til at sørge for adgang til oplysning og kommunikation.

(a) Adgang til de fysiske omgivelser

1. De enkelte lande bør iværksætte foranstaltninger til at fjerne barrierer i de fysiske omgivelser. Disse foranstaltninger bør bestå i at udarbejde standarder og retningslinier samt at overveje at indføre lovgivning til sikring af tilgængelighed til forskellige områder i samfundet, for eksempel boliger, bygninger, såvel offentlige som andre transportmidler, gader og andre udendørs omgivelser.

2. De enkelte lande bør sikre, at arkitekter, bygningsingeniører og andre, der er fagligt involveret i udformning og konstruktion af de fysiske omgivelser, har adgang til de fornødne oplysninger om handicappolitik og foranstaltninger til opnåelse af tilgængelighed.

3. Krav om tilgængelighed bør lige fra planlægningsprocessen indgå i udformningen og konstruktionen af de fysiske omgivelser.

4. Organisationer af mennesker med handicap bør høres, når der udarbejdes standarder og normer for tilgængelighed. De bør ligeledes involveres på lokalt plan fra den indledende planlægningsfase, når offentlige anlægsprojekter udarbejdes, for således at sikre maksimal tilgængelighed.

(b) Adgang til oplysning og kommunikation

5. Mennesker med handicap og, hvor det er relevant, deres familier og talsmænd bør på samtlige stadier have adgang til alle oplysninger om diagnoser, rettigheder og til rådighed værende tilbud og programmer. Oplysningerne bør præsenteres på en måde og i en form, der gør dem tilgængelige for mennesker med handicap.

6. De enkelte lande bør udarbejde strategier til at gøre oplysningstilbud og dokumentation tilgængelige for forskellige grupper af mennesker med handicap. For at synshæmmede personer kan få adgang til skriftlig oplysning og dokumentation, bør der anvendes punktskrift, stor skrift, lydbånd og andre relevante teknologiske hjælpemidler. På samme måde bør der anvendes relevante teknologiske hjælpemidler i forbindelse med mundtlig oplysning til personer med høretab eller forståelsesvanskeligheder.

7. Det bør overvejes at bruge tegnsprog i undervisningen af døve børn, i deres familier og lokalsamfund. For at lette kommunikationen mellem døve og andre bør der ligeledes stilles tegnsprogstolkning til rådighed.

8. De behov, som mennesker med andre kommunikationshandicap har, bør ligeledes tages i betragtning.

9. De enkelte lande bør opfordre medierne, især tv, radio og aviser, til at gøre deres artikler og udsendelser m.v. tilgængelige.

10. De enkelte lande bør sikre, at nye EDB-styrede oplysning- og servicesystemer, der tilbydes den almene befolkning, enten gøres umiddelbart tilgængelige eller tilpasses, så de er tilgængelige for mennesker med handicap.

11. Organisationer af mennesker med handicap bør konsulteres, når der udvikles foranstaltninger til at gøre informationstilbud tilgængelige.

Standardreglen er altså opdelt i to dele, en for fysisk tilgængelighed, dvs. fysisk adgang til bygninger og faciliteter, og en for adgang til oplysning og kommunikation.

Hvad den fysiske tilgængelighed angår, så har bl.a. DSI og foreningerne for bevægelsehandicappede gjort, og gør til stædighed, en stor indsats for at bogstavelig talt at bane vejen for mennesker, der bruger kørestol, eller som på anden måde har svært ved at komme rundt. Der er således udarbejdet en Dansk Standard for, hvordan bygninger og anlæg skal være indrettede for, at man som kørestolsbruger kan færdes nogenlunde uhindret. Et stort problem har dog været, at der gennem mange har været en udtalt politisk uvilje mod at ophøje standarden til lov og dermed gøre noget effektivt for at gennemføre tilgængeligheden.

Blinde, svagtseende, døve og hørehæmmede har problemer med at få adgang til oplysning, fordi man f.eks. har svært ved at se, hvad der står på en computerskærm, eller at høre, hvad der bliver sagt i en telefon. Disse grupper har således problemer med adgang til oplysning, og dermed også til kommunikation. Når man ikke kan se, hvad der står på en skærm, kan man heller ikke reagere på det. Kan man ikke høre, hvad der bliver sagt i en telefon, kan man ikke svare.

For mennesker, der stammer, er det i reglen ikke den fysiske tilgængelighed, ej heller syn og hørelse, der er noget problem, men derimod adgangen til kommunikation. Vore behov falder antagelig ind under punkt 8 i det ovenstående. Mange af os holder sig tilbage fra at sige det, vi ville sige, fordi vi stammer. Vi har med andre ord ikke adgang til kommunikation, og hvad deraf følger. Hvad enten det skyldes, at vi selv holder os tilbage, eller andre hindrer os i at udtrykke os i visse situationer, så er det en kendsgerning, at mange, der stammer, ikke siger noget i klassen, hvorved de får dårligere karakterer, end deres faglige standpunkt ville berettiggende dem til. Undersøgelser viser, at mennesker, der stammer, har sværere end andre ved at få job. Mange holder sig tilbage fra at tale i telefon, indlede samtaler med andre mennesker osv.

Vi i stammeferien har således en opgave i at komplettere standardreglen om tilgængelighed. DSI har et tilgængelighedsudvalg, og udvalgets formand har opfordret os til gå ind i arbejdet, så der kan komme et stamme-aspekt ind i Standardreglen om tilgængelighed.

Hermann Christmann